

[AM2022.09.08V]

Retten i Hernings DOM - 18. januar 2021 - 99-3027/2020 - SAV-2019-3100101-705

Erstatningssøgende *Erstatningssøgende* mod Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse er modtaget den 25. juni 2020

Erstatningssøgende var i tiden fra den 8. november 2017 til den 2. februar 2018 anholdt og varetægtsfængslet for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter begået mod hendes søn *Person1*, født juni 2017.

Midt- og Vestjyllands Politi har den 9. maj 2019 besluttet at undlade påtale, hvilket er meddelt *Erstatningssøgende* ved en skrivelse af samme dato.

Erstatningssøgende fremsatte ved brev af 8. juli 2019 krav om erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Statsadvokaten har den 28. november 2019 nægtet at udbetale erstatning med henvisning til, at der foreligger egen skyld, jf. retsplejelovens § 1018a, stk. 3. Afgørelsen blev tiltrådt af Rigsadvokaten ved afgørelse af 6. marts 2020, hvorefter *Erstatningssøgende* den 10. marts 2020 har anmodet om, at sagen indbringes for retten.

Påstande

Erstatningssøgende har fremsat endelig påstand om erstatning på 76.150 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 8. juli 2019. Subsidiært har hun påstået en mindre erstatning.

Erstatningskravet er opgjort som takstmæssig erstatning for uberettiget frihedsberøvelse fra anholdelsen den 8. november 2017 til løsladelsen den 2. februar 2018.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har ikke bestridt opgørelsen af kravet.

Sagens oplysninger

Det fremgår af anmeldelsesrapporten, at *Erstatningssøgende* og dennes kæreste, *Person2*, den 7. november 2017 efter henvisning fra lægen var taget på sygehuset for at få tilset *Erstatningssøgendes* søn *Person1* på ca. 4 måneder. Da *Person1* havde såvel en ældre som en frisk blødning i hovedet, som krævede operation, blev politiet tilkaldt. *Erstatningssøgende* forklarede til dem, at hun ikke kunne give nogen forklaring på skaderne og ikke have nogen konkret mistanke til nogen, heller ikke til hendes eksmand, som var far til *Person1*. Hun oplyste dog, at hun for nylig havde anmeldt sin eksmand for vold mod hende. *Person2* oplyste, at han ikke havde noget kendskab til drengens sygdom eller skader.

Den 8. november 2017 blev *Erstatningssøgende* med en sigtes rettigheder afhørt af politiet på sygehuset i ca. 40 minutter. Hun forklarede her uopfordret, at hun lørdagen forinden havde efterladt *Person1* kortvarigt på puslebordet, da et af hendes andre børn havde skreget, og at *Person1* i forbindelse hermed var faldet fra puslebordet ned på fliserne, men at hun ikke tidligere havde fortalt nogen herom, da hun var bange for, at det ville blive brugt imod hende i forbindelse med en bopælssag med faren. Af afhøringen fremgår endvidere, at hun nu var begyndt at bekymre sig om, hvorvidt hun havde overset noget i forholdet mellem eksmanden og *Person1*, hvorimod hun ikke havde tilsvarende bekymringer i forhold til kæresten, *Person2*.

Umiddelbart efter afhøringen blev *Erstatningssøgende* den 8. november 2017 kl. 12.47 anholdt. Den 9. november 2017 blev hun fremstillet i grundlovsforhør sammen med *Person2*, hvor de begge blev sigtet for grov vold mod *Person1*. I grundlovsforhøret gentog hun forklaringen om puslebordet. *Person2* forklarede i samme grundlovsforhør, at *Erstatningssøgende* dagen før havde fortalt det med puslebordet og sendt en sms herom, men at han ikke reelt vidste, om *Person1* var faldet ned. På vej til sygehuset havde han sagt, at det havde været nemmere, hvis de havde en forklaring.

I grundlovsforhøret blev såvel *Erstatningssøgende* som *Person2* varetægtsfængslet til den 7. december 2017. Byretten i Viborg lagde i kendelsen vægt på de lægelige oplysninger, hvorefter *Person1* havde såvel en nyere og en ældre blødning i hjernen samt talrige blødninger i begge øjne og hævelse omkring synsnerven. Der blev endvidere lagt vægt på, at lægen havde udtalt, at blødningerne i øjnene ikke kunne være sket ved et faldtraume, men var tegn på, at *Person1* var blevet rusket. Endelig blev der lagt vægt på, at *Person1* efter de sigtedes forklaringer ikke for nylig havde været alene sammen med andre voksne, der kunne have rusket ham. Kendelsen om varetægtsfængsling blev stadfæstet af landsretten.

Den 29. november 2017 blev *Erstatningssøgende* igen afhørt af politiet under tilstedeværelse af hendes forsvarer. Politiet fik i den forbindelse overbragt et brev fra hende til forsvareren, dateret samme dag, hvoraf bl.a. fremgik, at historien om puslebordet var løgn, og at *Person1* over noget tid havde fået uforklarlige blå mærker, og at disse var begyndt at komme efter eksmanden havde været voldelig mod hende. Om baggrunden for løgnen var i brevet anført følgende:

"Puslebordet var en løgn fordi jeg var bange for at der ingen forklaring ville være. Fordi jeg havde set et program "de unge mødre". en mor blev dømt for at være voldelig overfor sit barn, kom i fængsel 2 år efter finder de ud af at barnet var syg."

Under afhøringen, der varede ca. 2½ time, blev *Erstatningssøgende* foreholdt en række sms'er med *Person1*, veninden *Person3* m.fl, og det fremgår af politirapporten, at hun begyndte at græde og forklarede, at hun når det blev sat i små bidder godt kunne se et mønster i det hele. Hun forklarede endvidere, at når hun havde villet være til læge med *Person1*, havde *Person2* flere gange sagt, at de skulle vente, og at han ikke ønskede at miste sin datter, *Person4*.

Den 7. december 2017 blev varetægtsfængslingen forlænget til den 4. januar 2018, som igen blev stadfæstet af landsretten. Fristen blev herefter skriftligt forlænget i 14 dage, og den 16. januar 2018 blev varetægtsfængslingen forlænget til den 13. februar 2018, hvilket også blev stadfæstet af landsretten.

Samme dag den 16. januar 2018 blev *Erstatningssøgende* på ny afhørt af politiet, hvilken afhøring tog ca. 4½ time. Forklaringen er gengivet i en politirapport på 35 sider og omhandlede bl.a. en situation, hvor *Person2* havde været alene med *Person1* i bilen samt en episode den 3. oktober 2017, hvor *Person2* kortvarigt havde været alene med *Person2*, og hvor *Person2* efterfølgende blev indlagt med ambulance.

Den 2. februar 2018 kl. 13.10 blev *Erstatningssøgende* løsladt af politiet, men sigtelsen mod hende blev opretholdt indtil påtaleopgivelsen den 9. maj 2019.

Person2 blev derimod tiltalt for grov vold mod *Person1* og ved Viborg Rets nævningedom af 4. december 2019 idømt fængsel i 2 år, hvilket ved landsrettens dom af 24. august 2020 blev nedsat til 1 år og 9 måneders fængsel. Under byrettens behandling af sagen afgav *Erstatningssøgende* vidneforklaring.

Forklaringer

[FORKLARINGER UDELAGT]

Retten begrundelse og afgørelse.

Retten finder, at *Erstatningssøgende* ved at opdigte en historie om fald fra puslebordet og fortælle *Person2* herom forud for grundlovsforhøret har udvist en betydelig grad af egen skyld i forhold til varetægtsfængslingen og længden heraf. Selvom hun allerede få dage efter varetægtsfængslingen måtte have fortalt sin forsvarer, at hun havde afgivet en urigtig forklaring, har det således været påregneligt for hende, at en ny forklaring ikke automatisk ville fremstå troværdig, og at vurderingen heraf måtte bero på en nøjere efterforskning.

Retten finder derimod ikke, at hendes indledningsvise bekymring i relation til eksmanden kan give grundlag for, at hun har udvist egen skyld. Retten bemærker herved, at det efter hendes forklaring og forklaringen til politirapporten den 29. november 2017 kan lægges til grund, at det først var under denne afhøring, at hun blev bevidst om, at *Person2* kunne være gerningsmanden.

Retten finder endelig, at det må lægges til grund, at *Erstatningssøgende* også ville være blevet varetægtsfængslet, selvom hun ikke var fremkommet med løgnehistorien henset til *Person1s* skader, og da hun og *Person2* efter deres egne forklaringer var de eneste voksne, som havde passet *Person1* alene. Det er dog rettens vurdering, at denne fængsling ville have været kortere, og efter en samlet vurdering finder retten derfor, at *Erstatningssøgende* ikke som følge af egen skyld helt skal afskæres erstatning for frihedsberøvelsen, men at denne skal nedsættes til 1/3, jf. retsplejelovens § 1018a, stk. 3.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden skal inden 14 dage betale 25.383 kr. med sædvanlig procesrente fra den 8. juli 2019 til *Erstatningssøgende*.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

.....

Vestre Landsrets 3. afdelings DOM - 8. september 2021 - S-0266-21

(dommerne Helle Korsgaard Lund-Andersen, Erik P. Bentzen og Mikkel Bensby Nøhr (kst.) med domsmænd)

Anklagemyndigheden mod *Erstatningssøgende*, født februar 1994, (advokat Søren Beckermann, Aalborg)

Retten i Herning har den 18. januar 2021 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 993027/2020).

Påstande

Erstatningssøgende, *Erstatningssøgende*, har påstået, at hun skal tilkendes en erstatning på 76.150 kr. med procesrente fra den 8. juli 2019, subsidiært et lavere beløb, dog højere end fastsat af byretten.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Forklaring

[FORKLARING UDELADT]

Landsrettens begrundelse og resultat

Erstatningssøgende forklarede ved politiets afhøring af hende den 8. november 2017, at *Person1* var faldet ned fra puslebordet. Forklaringen blev gentaget i grundlovsforhøret. Hun vidste, at forklaringen var usand, og i grundlovsforhøret kom det frem, at lægen havde udtalt, at *Person1s* skader ikke kunne være kommet efter et fald fra et bord.

Under afhøringen den 29. november 2017 forklarede *Erstatningssøgende*, at hendes oprindelige forklaring om fald fra puslebordet ikke var rigtig. Det fremgår, at hun under afhøringen bl.a. forklarede om flere episoder, hvor *Person2* havde overtalt hende til at handle anderledes, end hun umiddelbart ville i forhold til *Person1s* tilstand, herunder at undlade at tage ham til læge. Hun forklarede desuden: "Jeg har nok været bange for at indse, at det var *Person2*...". Hun havde desuden haft en mistanke, som bevirkede, at hun bl.a. tog billeder af *Person1s* skader/mærker.

Landsretten finder herefter, at det ikke kan lægges til grund, at det først var den 29. november 2017, at *Erstatningssøgende* blev bevidst om, at det var *Person2*, der havde udøvet vold mod *Person1*. Landsretten har i den forbindelse desuden lagt vægt på, at *Erstatningssøgende* vidste med sig selv, at hun ikke havde gjort *Person1* noget, og at det kun var hende og *Person2*, der havde passet *Person1*, idet *Person1s* far ikke havde haft samvær med *Person1* siden den 1. oktober 2017.

Da *Erstatningssøgende* bevidst har afgivet en usand forklaring til politiet og i grundlovsforhøret om, at skaderne på *Person1* var opstået ved et fald fra puslebordet, og da hun ikke straks ændrede sin forklaring, selv om hun blev bekendt med, at skaderne ikke kunne være opstået ved fald fra et bord, er vi enige med byretten i, at *Erstatningssøgende* som følge af sin usande forklaring har udvist en betydelig grad af egen skyld i forbindelse med længden af varetægtsfængslingen af hende.

5 voterende udtaler:

Vi er enige med byretten i, at *Erstatningssøgende* varetægtsfængsling fik en varighed, som berettiger hende til erstatning. Herefter og i øvrigt af de grunde, som byretten har anført, stemmer vi for at stadfæste, at *Erstatningssøgende* er tilkendt erstatning som sket.

1 voterende udtaler:

Jeg er enig med byretten i, at *Erstatningssøgende* ville være blevet varetægtsfængslet, selv om hun ikke havde forklaret, at *Person1s* skader var opstået som følge af et fald fra puslebordet. Jeg finder på denne baggrund og efter de foreliggende oplysninger i øvrigt, at erstatningen alene skal nedsættes med halvdelen, og stemmer for at forhøje erstatningen for uberettiget varetægtsfængsling til 38.075 kr.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, og landsretten stadfæster herefter byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.